

SDĚLENÍ KOMISE

Třetí změna dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19

(2020/C 218/03)

1. ÚVOD

1. Dne 19. března 2020 přijala Komise sdělení „Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19“⁽¹⁾ (dále jen „dočasný rámec“). Dne 3. dubna 2020 přijala první změnu, aby zahrнула podporu na urychlení výzkumu, testování a výroby příslušných produktů určených na boj s COVID-19, na ochranu pracovních míst a na další podporu hospodářství během současné krize⁽²⁾. Dne 8. května 2020 přijala druhou změnu, aby podnikům postiženým krizí dále usnadnila přístup ke kapitálu a likviditě⁽³⁾.
2. Cílené a přiměřené uplatňování kontroly státní podpory ze strany EU zajišťuje, aby vnitrostátní podpůrná opatření během koronavirové nákazy COVID-19 účinně pomáhala postiženým podnikům, ovšem tak, aby se zároveň omezilo nepatřičné narušení vnitřního trhu, zachovala jeho integrita a zajistily rovné podmínky. To přispěje ke kontinuitě hospodářské činnosti během koronavirové nákazy COVID-19 a poskytne ekonomice silnou platformu pro zotavení z krize, přičemž je nutné mít na zřeteli důležitost uskutečnění ekologické a digitální transformace v souladu s právními předpisy a cíli Unie.
3. Cílem tohoto sdělení je v kontextu koronavirové nákazy COVID-19 vyjasnit a změnit podmínky pro dočasná opatření státní podpory, která Komise považuje za slučitelná podle čl. 107 odst. 3 písm. b) a c) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).
4. Za prvé, hlavním účelem dočasného rámce je poskytnout cílenou podporu jinak životaschopným podnikům, které se dostaly do finančních obtíží v důsledku koronavirové nákazy COVID-19. To je důležitá zásada pro to, aby se předešlo nepatřičnému narušení hospodářské soutěže. V této souvislosti dočasný rámec nenahrazuje stávající možnosti poskytování podpory, které členské státy mají, nýbrž je doplňuje. Například pokud jde o podniky, které čelily finančním obtížím již před koronavirovou nákazou COVID-19, stanoví pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci⁽⁴⁾ vydané Komisí jasné podmínky, na jejichž základě musí tyto podniky vypracovat věrohodné plány restrukturalizace, které jim umožní dosáhnout dlouhodobé životaschopnosti. Tyto podmínky mají zajistit, aby tyto podniky namísto toho, aby soutěžily na trhu na základě svých vlastních zásluh, nadále neusilovaly o státní podporu.
5. Mikropodniky a malé podniky (tj. podniky s méně než 50 zaměstnanci a ročním obratem a/nebo bilanční sumou roční rozvahy méně než 10 milionů EUR) se souhrnně výrazným způsobem podílejí na zaměstnanosti a růstu v Unii: generují více než 37 % přidané hodnoty a téměř 50 % zaměstnanosti v nefinančním podnikatelském sektoru. Během současné krize byly mikropodniky a malé podniky obzvláště postiženy nedostatkem likvidity způsobeným hospodářským dopadem koronavirové nákazy COVID-19. Nebývalý otřes v oblasti nabídky a poptávky způsobený krizí rovněž zhoršil obtíže, s nimiž se tyto podniky na trhu při přístupu k financování obecně potýkají ve srovnání se středními a velkými podniky. Pokud by uvedené obtíže zůstaly neřešeny, mohlo by to vést k velkému počtu bankrotů mikropodniků a malých podniků, což by vážně narušilo celou ekonomiku Unie.

⁽¹⁾ Sdělení Komise ze dne 19. března 2020, C(2020) 1863 (Úř. věst. C 911, 20.3.2020, s. 1).

⁽²⁾ Sdělení Komise ze dne 3. dubna 2020, C(2020) 2215 (Úř. věst. C 1121, 4.4.2020, s. 1).

⁽³⁾ Sdělení Komise ze dne 8. května 2020, C(2020) 3156 (Úř. věst. C 164, 13.5.2020, s. 3).

⁽⁴⁾ Sdělení Komise – Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1).

6. Komise proto považuje za vhodné zahrnout do dočasného rámce státní podporu pro všechny mikropodniky a malé podniky, i kdyby ke dni 31. prosince 2019 spadaly do kategorie podniků ve finančních obtížích ⁽⁵⁾, a to za podmínky, že vůči nim nebylo zahájeno kolektivní úpadekové řízení podle vnitrostátního práva a neobdržely podporu na záchranu (jež nebyla splacena) nebo podporu na restrukturalizaci (a stále se na ně uplatňuje plán restrukturalizace). Vzhledem k jejich omezené velikosti a omezenému zapojení do přeshraničních transakcí má Komise za to, že u státní podpory pro mikropodniky a malé podniky je oproti státní podpoře pro střední a velké podniky méně pravděpodobné, že naruší hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a ovlivní obchod uvnitř EU.
7. Cílem této podpory je rovněž zvýšit možnosti, jak podpořit inovativní začínající podniky, které se nacházejí ve fázi rychlého růstu, a jsou proto zásadní pro hospodářské oživení Unie. Ačkoli neexistuje žádná definice EU pro začínající podniky, zdá se, že velká většina těchto začínajících podniků spadá do kladru mikropodniků a malých podniků z definice malých a středních podniků v příloze I obecného nařízení o blokových výjimkách. Komise dále připomíná, že i před touto změnou již všechny malé a střední podniky, které ke dni 31. prosince 2019 existovaly po dobu kratší tří let, z opatření podpory stanovených v dočasném rámci těží, jelikož nemohly splňovat podmínky pro podniky v obtížích ke dni 31. prosince 2019 podle obecného nařízení o blokových výjimkách, kromě výjimečných případů úpadekového řízení nebo podpory na záchranu nebo na restrukturalizaci ⁽⁶⁾.
8. Členské státy mohou zvážit změnu stávajících režimů schválených Komisí podle dočasného rámce, aby do jejich oblasti působnosti jako příjemce zahrnuly mikropodniky a malé podniky, které se nacházely v obtížích již ke dni 31. prosince 2019, pokud vyhovují okolnostem popsáním v bodech 6 a 7 výše. Členské státy, které tak hodlají učinit, se vyzývají, aby oznámily seznam všech stávajících režimů, které mají v úmyslu změnit, a poskytly potřebné informace uvedené v příloze tohoto sdělení. To Komisi umožní přijmout jedno rozhodnutí týkající se seznamu režimů.
9. Za druhé, dočasný rámec ve znění ze dne 8. května 2020 stanoví kritéria podle pravidel EU pro státní podporu, na základě nichž mohou členské státy poskytovat veřejnou podporu ve formě kapitálových nástrojů a/nebo hybridních kapitálových nástrojů podnikům, které čelí finančním obtížím v důsledku koronavirové nákazy COVID-19. V této souvislosti Komise připomíná, že z hlediska rozlišování veřejného a soukromého vlastnictví je SFEU neutrální (článek 345 SFEU). Podmínky vztahující se na podniky, které jsou zcela nebo částečně ve vlastnictví státu, pro získávání kapitálu od veřejných a soukromých akcionářů by měly být sladěny s podmínkami, které se vztahují na soukromé podniky, přičemž by měly být s vhodnými úpravami zachovány stejné záruky pro ochranu účinné hospodářské soutěže. Zejména vzhledem k nutnosti omezit státní podporu na nezbytné minimum by podmínky měly podporovat kapitálové injekce s významnou soukromou účastí.
10. Za třetí, Komise má za to, že podpora by neměla být podmíněna přemístěním výrobní činnosti nebo jiné činnosti příjemce z jiné země v rámci Evropského hospodářského prostoru (EHP) na území členského státu, který podporu poskytuje, jelikož taková podmínka by se jevila jako obzvláště škodlivá pro vnitřní trh.
11. Z uplatňování dočasného rámce rovněž vyplynulo, že je u dalších bodů rámce, zejména v oddílech 3.3, 3.10 a 3.11, zapotřebí uvést další vysvětlivky a provést změny.

2. ZMENY DOČASNEHO RAMCE

12. Následující změny dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19 nabudou účinku ke dni 29. června 2020.

⁽⁵⁾ Podle definice v obecném nařízení o blokových výjimkách, tj. v čl. 2 bodě 18 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽⁶⁾ Podle čl. 2 bodu 18 obecného nařízení o blokových výjimkách nesplňují malé a střední podniky, které existují po dobu kratší tří let, podmínky pro podniky v obtížích, s výjimkou případů, kdy: i) vůči nim bylo zahájeno kolektivní úpadekové řízení nebo splňují kritéria vnitrostátního práva pro zahájení kolektivního úpadekového řízení na žádost svých věřitelů; ii) obdržely podporu na záchranu a zatím nesplatily půjčku nebo neukončily záruku nebo iii) obdržely podporu na restrukturalizaci a stále se na ně uplatňuje plán restrukturalizace.

13. Vkládá se nový bod 15a, který zní:

„15a. Podpora na základě čl. 107 odst. 2 písm. b) SFEU však musí nahrazovat škodu přímo způsobenou koronavirovou nákazou COVID-19, jako je škoda přímo způsobená karanténními opatření, která příjemci brání v provozování jeho hospodářské činnosti. Naproti tomu jiný druh podpory, který obecněji řeší hospodářský útlum způsobený koronavirovou nákazou COVID-19, má být posuzován podle odlišného základu pro slučitelnost podle čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU, a tudíž v zásadě na základě tohoto dočasného rámce.“

14. Vkládá se nový bod 16b, který zní:

„16b. Podpora poskytnutá podle tohoto sdělení na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) nebo c) SFEU nesmí být podmíněna přemístěním výrobní činnosti nebo jiné činnosti příjemce z jiné země v rámci EHP na území členského státu, který podporu poskytuje. Taková podmínka by se jevila jako škodlivá pro vnitřní trh. To platí bez ohledu na počet ztrát pracovních míst, ke kterým skutečně došlo v prvotním zařízení příjemce v EHP.“

15. Vkládají se nové body 22 písm. c)a, 25 písm. h)a, 27 písm. g)a, 35 písm. h)a, 37 písm. k)a, 39 písm. i)a a 49 písm. d)a, které znějí:

„Odchylně od výše uvedeného může být podpora poskytnuta mikropodnikům nebo malým podnikům (ve smyslu přílohy I obecného nařízení o blokových výjimkách), které se nacházely v obtížích již ke dni 31. prosince 2019, pokud vůči nim nebylo zahájeno kolektivní úpadkové řízení podle vnitrostátního práva a neobdržely podporu na záchranu (*) nebo podporu na restrukturalizaci (**).

(*) Případně, pokud podporu na záchranu obdržely, v okamžiku poskytnutí podpory podle tohoto sdělení již splatily půjčku nebo ukončily záruku.

(**) Případně, pokud podporu na restrukturalizaci obdržely, v okamžiku poskytnutí podpory podle tohoto sdělení se na ně již neuplatňuje plán restrukturalizace.“

16. V bodě 27 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a. Úvěr lze poskytnout za snížené úrokové sazby, které se rovnají alespoň základní sazbě (jednoletá sazba IBOR nebo ekvivalentní sazba zveřejněná Komisí (*)) dostupné ke dni 1. ledna 2020 nebo v okamžiku oznámení plus rozpětí úvěrového rizika uvedené v tabulce níže:

(*) Základní sazby vypočítané v souladu se sdělením Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6) a zveřejněné na internetových stránkách GR pro hospodářskou soutěž na adrese https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.“

17. Bod 42 se nahrazuje tímto:

„42. V zájmu zachování zaměstnanosti mohou členské státy zvážit, že přispějí na mzdové náklady podniků, které by jinak kvůli šíření koronavirové nákazy COVID-19 propouštěly zaměstnance, nebo na příjem ekvivalentní mzdy v případě osob samostatně výdělečně činných, u nichž mělo přijetí vnitrostátních opatření v reakci na šíření koronavirové nákazy COVID-19 za následek pozastavení nebo omezení jejich obchodní činnosti. Pokud se takové režimy podpory vztahují na celé hospodářství, nespádají do oblasti působnosti kontroly státní podpory ze strany Unie, jelikož nejsou selektivní. Naopak se má za to, že uvedené režimy poskytují podnikům selektivní výhodu, pokud jsou omezeny na určitá odvětví, regiony nebo druhy podniků.“

18. V bodě 43 se písmena a), c) a d) nahrazují tímto:

„a. cílem podpory je zabránit propouštění během šíření koronavirové nákazy COVID-19 (a zajistit pokračování obchodní činnosti osob samostatně výdělečně činných);“

„c. subvence mzdových nákladů se poskytují po dobu nejvýše dvanácti měsíců po podání žádosti o podporu, a to v případě zaměstnanců, kteří by jinak byli kvůli pozastavení nebo omezení obchodní činnosti v důsledku šíření koronavirové nákazy COVID-19 propuštěni (nebo v případě osob samostatně výdělečně činných, na jejichž obchodní činnost mělo šíření koronavirové nákazy COVID-19 negativní dopad), a za podmínky, že zaměstnanci, kteří mají ze subvence prospěch, zůstávají po celou dobu, kdy je podpora poskytována, trvale zaměstnáni (nebo za podmínky, že příslušná obchodní činnost osoby samostatně výdělečně činné zůstává po celou dobu, kdy je podpora poskytována, zachována);“

„d. měsíční subvence mzdových nákladů nesmí přesáhnout 80 % měsíčního hrubého platu (včetně příspěvků zaměstnavatele na sociální zabezpečení) zaměstnanců, kteří mají ze subvence prospěch (nebo 80 % průměrného měsíčního příjmu osoby samostatně výdělečně činné ekvivalentního mzdy). Členské státy mohou rovněž oznámit – zejména v zájmu nízkopříjmových kategorií – alternativní metody výpočtu intenzity podpory, jako je použití vnitrostátní průměrné mzdy nebo minimální mzdy, a to za předpokladu, že je nadále zajištěna přiměřenost podpory;“

19. Bod 64 se nahrazuje tímto:

„64. Jinak může stát svůj kapitálový podíl kdykoli prodat za tržní cenu i jiným kupujícím, než je příjemce. K tomuto prodeji je v zásadě nutná otevřená a nediskriminační konzultace s potenciálními kupujícími nebo prodej na burze cenných papírů. Stát může dát stávajícím akcionářům, tj. akcionářům před rekapitalizací COVID-19, přednostní právo na nákup za cenu, která z veřejné konzultace vyplyne. Pokud stát prodává svůj kapitálový podíl za cenu nižší, než je minimální cena stanovená v bodě 63, nadále se nejméně po dobu čtyř let po poskytnutí opatření týkajícího se kapitálové injekce COVID-19 uplatní správní pravidla stanovená v oddíle 3.11.6.“

20. Bod 78 se nahrazuje tímto:

„78. Dokud není splaceno alespoň 75 % rekapitalizačních opatření COVID-19, odměna jednotlivých členů vedení příjemců nesmí převyšovat pevnou složku jejich odměny stanovenou ke dni 31. prosince 2019. U osob, které se stanou členy vedení v okamžiku rekapitalizace nebo po ní, je platným limitem pevná odměna členů vedení se stejnou úrovní odpovědnosti stanovená ke dni 31. prosince 2019. Za žádných okolností se nevyplácejí žádné bonusy ani jiné pohyblivé nebo srovnatelné složky odměny.“

21. Vkládají se nové body 78a a 78b, které znějí:

„78a. V případě, že stát je stávajícím akcionářem, tj. před kapitálovou injekcí COVID-19, a:

- a) stát vloží nový vlastní kapitál za stejných podmínek jako soukromí investoři a poměrně ke svému stávajícímu podílu (nebo méně) a
- b) soukromá účast je významná (v zásadě alespoň 30 % nového vloženého vlastního kapitálu) a
- c) nová kapitálová injekce poskytnutá státem představuje vzhledem ke svým zvláštním okolnostem, například kvůli jinému opatření, z něhož má podnik prospěch, státní podporu,

není zapotřebí uložit zvláštní podmínky, pokud jde o ukončení účasti státu, a platí, že:

- i. body 61 a 62 se na toto opatření týkající se kapitálové injekce COVID-19 neuplatní;
- ii. odchylně od bodů 74, 75 a 78 jsou zákaz akvizic a strop pro odměny vedení omezeny na tři roky;
- iii. odchylně od bodu 77 se zákaz vyplácení dividend pro držitele nových akcií ruší. U stávajících akcií se zákaz vyplácení dividend ruší v případě, že podíl držitelů těchto stávajících akcií na podniku klesne celkově pod 10 %. Pokud podíl držitelů stávajících akcií na podniku neklesne celkově pod 10 %, vztahuje se na stávající akcionáře zákaz vyplácení dividend po dobu tří let. V každém případě musí být protiplnění splatné za hybridní kapitálové nástroje COVID-19 a podřízené dluhové nástroje COVID-19 v držení státu zapláceno před tím, než se akcionářům v daném roce vyplátí jakékoli dividendy;
- iv. požadavky uvedené v oddíle 3.11.7 se neuplatní, s výjimkou povinností spojených s podáváním zpráv podle bodu 83, které se uplatní po dobu tří let; a
- v. všechny další podmínky stanovené v oddíle 3.11 se uplatní obdobně.“

„78b. Pokud stát vloží vlastní kapitál do podniku, v němž není stávajícím akcionářem (tj. před opatřením týkajícím se kapitálové injekce COVID-19), a

- a) nový vlastní kapitál vloží za stejných podmínek jako soukromí investoři a
- b) soukromá účast je významná (v zásadě alespoň 30 % nového vloženého vlastního kapitálu) a
- c) pokud kapitálová injekce poskytnutá státem představuje vzhledem ke svým zvláštním okolnostem, například kvůli jinému opatření, z něhož má podnik prospěch, státní podporu,

platí, že:

- i. odchylně od bodu 77 se zákaz vyplácení dividend ruší pro všechny držitele nových akcií. U stávajících akcií se zákaz vyplácení dividend ruší v případě, že podíl držitelů těchto stávajících akcií na podniku klesne celkově pod 10 %. V každém případě musí být protiplnění splatné za hybridní kapitálové nástroje COVID-19 a podřízené dluhové nástroje COVID-19 v držení státu zapláceno před tím, než se akcionářům v daném roce vyplátí jakékoli dividendy; a
- ii. všechny další podmínky stanovené v oddíle 3.11 se uplatní obdobně.“

22. Bod 86 se nahrazuje tímto:

„86. S výjimkou podpory poskytnuté podle oddílů 3.9, 3.10 a 3.11 musí členské státy zveřejnit příslušné informace o každé jednotlivé podpoře poskytnuté podle tohoto sdělení přesahující 100 000 EUR (*) a podpoře v odvětví zemědělství a rybolovu přesahující 10 000 EUR (**) na souhrnných internetových stránkách věnovaných státní podpoře nebo v IT nástroji Komise (***) do dvanácti měsíců od poskytnutí podpory. Členské státy musí zveřejnit příslušné informace (****) o každé jednotlivé rekapitalizaci poskytnuté podle oddílu 3.11 na souhrnných internetových stránkách věnovaných státní podpoře nebo v IT nástroji Komise do tří měsíců od okamžiku rekapitalizace. Uvede se nominální hodnota rekapitalizace na příjemce.

(*) S odkazem na informace požadované v příloze III nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014 a příloze III nařízení Komise (EU) č. 702/2014. U vratných záloh, záruk, úvěrů, podřízených úvěrů a jiných forem se nominální hodnota podkladového nástroje uvede podle jednotlivých příjemců. U daňových a platebních výhod může být výše jednotlivých podpor uvedena v rozpětích.

(**) S odkazem na informace požadované v příloze III nařízení Komise (EU) č. 702/2014 a příloze III nařízení Komise (EU) č. 1388/2014 ze dne 16. prosince 2014. U vratných záloh, záruk, úvěrů, podřízených úvěrů a jiných forem se nominální hodnota podkladového nástroje uvede podle jednotlivých příjemců. U daňových a platebních výhod může být výše jednotlivých podpor uvedena v rozpětích.

(***) Stránka, na níž lze pro účely transparentnosti veřejně vyhledávat v databázi státních podpor, zpřístupňuje v souladu s evropskými požadavky na transparentnost státní podpory údaje o jednotlivých případech, kdy členské státy udělily státní podporu, a je k dispozici na adrese <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public>.

(****) S odkazem na informace požadované v příloze III nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, v příloze III nařízení Komise (EU) č. 702/2014 a příloze III nařízení Komise (EU) č. 1388/2014 ze dne 16. prosince 2014.“

PŘÍLOHA

Informace, jež mají být poskytnuty v seznamu stávajících režimů schválených podle dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19, u nichž je Komisi oznamováno rozšíření oblasti působnosti, pokud jde o způsobilé příjemce

Seznam stávajících režimů a předpokládaná změna			
Číslo státní podpory schváleného režimu ⁽¹⁾	Název	Oznámená změna	Potvrďte, že u stávajícího režimu nedošlo k žádným dalším změnám

⁽¹⁾ Pokud byl režim změněn, uveďte číslo státní podpory prvotního rozhodnutí o schválení.